

O PROJEKCIE

„Język wobec starości – szacunek w praktyce”

Projekt realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG

przez stowarzyszenie Forum 4 Czerwca w okresie od 4.01.2021 roku do 31.10.2022 roku na terenie województwa łódzkiego w siedmiu gminach: Drzewicy, Inowłodzu, Łasku, Łowiczu, Opocznie, Uniejowie i Żarnowie.

Celem projektu jest przeciwdziałanie użyciu wobec osób starszych dyskryminującego języka elderspeak

(a także wprowadzenie do języka polskiego nowych terminów – „dziadurzenie” i „gerontomowa” – jako tłum. ang. „elderspeak”).

Wyniki badań oraz codzienne obserwacje wskazują, że dziadurzenie jest zjawiskiem powszechnym, a jego przyczyną jest najczęściej stereotypowe postrzeganie ludzi starszych jako „niesprawnych intelektualnie” i wymagających „prowadzenia za rękę”. Słód np. przerywanie wypowiedzi osoby starszej i „uzupełnianie” za nią dalszego ciągu, częste zadawanie pytań zamkniętych, sugerujących odpowiedź, zwroty w rodzaju „zjemy obiadek” zamiast „bądźcie obiad”. Osoby używające elderspeak często nie mają świadomości jego dyskryminującego charakteru. Często starszych osób – mimo, że protekcyjny język im nie odpowiada – nie reaguje, gdy uważa, iż jest on w takim samym stopniu związany ze starzeniem się, jak np. mniejsza sprawność ruchowa.

Głównymi przyczynami występowania dziadurzenia s:

- stereotypizacja w postrzeganiu osób starszych przez pokolenia młodsze;
- brak świadomości u osób komunikujących się z osobami starszymi co do dyskryminującego i szkodliwego charakteru dziadurzenia;
- nieumiejętne asertywne reagowanie na przejawy elderspeak przez osoby starsze.

Zaplanowane w projekcie działania:

- warsztaty edukacyjno-aktywizujące, w których wezmą udział grupy seniorów z każdej gminy objętej projektem oraz osoby pracujące z seniorami,
- kampania społeczna adresowana do instytucji i mieszkańców gmin, mają ograniczyć

przyczyny dziadurzenia, uświadomi jego negatywne skutki dla funkcjonowania osób starszych, nauczy niedyskryminujących form językowych i asertywnego reagowania na dziadurzenie oraz stworzy – w ramach kampanii społecznej – sieć lokalnych organizacji i instytucji przeciwdziałających dziadurzeniu.

„Język wobec starości – szacunek w praktyce” jest pierwszym w Polsce projektem podejmującym problem dziadurzenia.